

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH. VÁRTAL:

Debreczen, Főúter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Az oláh veszedelem.

— május 11.

A szabad Róma polgárai hatalomra született, erőből duzzadó, romlatlan erkölcsű, egyszerű paraszok voltak. Cincinnatus diktátora volt Rómának, elűzte az ellenséget, aztán visszament az eke szarvához. De ugyan mit csinált volna egyebet? Főudvarmester nem lehetett, mert ilyen intézményt még nem ismertek a konzuli Rómában. És amikor Róma parasztjai közt, a Flaviusok, Scipiók és Corneliusok nemzete közt elterjedt a hír, hogy „Hannibál a kapuk előtt van” — amiben mindenesetre volt egy kevés szónoki tulzás, annyi erőt és kitartást mutatott a paraszok nemzete, hogy egy végnélkülinek látszó háboruban, megsemmisítették az ellenséget és a világ fővárosává tették a paraszok városát, csodálatba ejtették az egész világot, nem az akkorit, hanem amelyik még csak ezer év múlva született meg.

Róma szellemét árasztja még ma is a humanisztikus gimnázium. De Róma ereje? Ott veszett el a császárság puha pamlagain, fényes amphiteatrumaiban. És ki érti meg

ma a szót, ha országszerte kiáltják is: „Itt van Hannibál országunk előtt!”

Itt van az ellenség, a mely szuronyt szegez a magyar fajnak, amelynek erejét és ravaszságát kifejlesztette a magyarénál hosszabb négy százados török járom, amely azelőtt évszázadokig volt a magyar korona alattvalója, de ma életét fenyegeti a magyarságnak, amelylyel még meg kell birkóznunk szellemi, gazdasági téren és úgy lehet fegyver erejével is. Az oláh veszedelmet nem lehet elhalgatni, nem lehet elaltatni, mighiusul minden törekvés, mindig alakot változtat, de mindig előttünk áll; szellemünket, áldozatkészségünket mindig újabb erőfeszítésre ösztönzi. Soha egy perczig nem szabad elfelejtenünk, hogy a magyarságnak történelmi hivatása, életfeladata és existenciális érdeke, hogy megküzdjön ezzel az ellenséggel, keleti határán terjessze az értelmiséget, a műveltséget, a szabadelvű eszméket velük és általuk, ha lehet és nélkülük és ellenük, ha kell.

A történelem bölcselő szép tanulságot tudna levonni egy ilyen küzdelemből. Egy küzdelem, ver-

seny a haladásban két népfaj közt, maga után vonja az erősebbnek, a jobbnak fenmaradását, a kultúrának terjedését, az emberi faj nem csekély haladását a tökéletesedés felé.

De nekünk mindenekelőtt és egyedül a magunk érdekét kell néznünk. Románia bezárta kapuit a magyar ipar előtt, vámháborút mondott nekünk és a székelységet régi iparával együtt a tönk szélére juttatta.

Ma új vámtarifa tervezetet készített a régi helyébe. A tervezet genialis az ő szempontjukból. Magas vámot rak mindenre, ami külföldi és kétszeres vámot arra, ami osztrák, vagy magyar. A kis és szegény Románia meg meri tenni, amit nem merészel a gazdag Magyarország. Hadat izen a külföldnek és gazdasági önállóságra törekszik. Romániában élő magyar testvéreink eloláhsítására már régóta folyik az aknamunka. A magyar iskolákat bezárták, magyar papért hiába könyörögnek a régi Moldva csángó községei.

A magyarországi oláhság pedig egyre foglalja el előlünk a tért. Birtokot birtok után, községet község

Erosz bosszúja.

Irta: Zalai Masa.

Czigánybanda, poháresöngés fölvidámitó zenéje közben egy sápadt, szőke férfi a mellőzőtiek halálos elkeseredésében megsértette Erosz istenségét.

— Mit, szerelem! esztelen őrjögés, beteg vízió! — józan embert el nem kábitó naiv dajkamese! — szerelem nincs, csak bolondok vannak!

A feje lehanyatlott tenyerébe, pezsgőhábból születő manók visítva zúgott a fülebe ezer hangoeska éktelen zivaja, — majd alakot öltve kergetőztek, táncoltak közöttük, beleskelődve, mámortól reszkető pillán.

Tágra nyitotta szemét. Egy fehér tünevény hajolt feléje, hosszan villant reá két tüzes sugárból, amely egyszerre felgyújtotta agyvelejét. Láng, lobogó láng perzselő melege áradt szét lankadt testében, de megrezent és áthült egy hangtól, mely fagyos téli éjszakára emlékeztetett.

— Bántottál, mielőtt ismertél volna! bűnhődj meg érte!... térden kuszva se juss el soha az én megtagadott oltárom zsámolyáig.

Valami megcsillant a jelenés kezében és ebben a perczen, mintha hegyes szélűl

tőr hatolt volna a szíve közepén. Hátrántorodott és hanyat esett.

Megölték! — kiáltott föl a kétségbeesés irtózatával és mégegyszer utoljára látni akarta a tündező világot; kínos erőfeszítéssel fölnyitotta zavaros szemét rácsodálkozott környezetére Csupa daloló, nevető, vidám jópajtás, akik támogató karral segítettek föl a székre, melyről alászédült. Kaczagva biztosították, hagyja el, hogy a kávéház nem a pokol előtornácza és hogy egyikük se követett el gyilkos merényletet ellene.

De a sápadt szőke férfi komor arca nem derült föl többé, az eléje kínált habzó poharat ingerülten eltaszította, hogy a pezsgőgyöngyök szanaszét peregtek az asztal márványlapján, aztán két nagy cseppé folytak össze, mintha fájdalmas könnyek lettek volna.

Csakugyan a férfi sirt! — és így sirva tapogatta a szívét, majd ingadozva fölállni próbált, de egy panaszos jaldulással visszahanyatlott. És elötétült a többiek ragyogó arca is, esöndre intették a cigányt, megdöbbenve körülállták a szenvedőt, dörzsölték a szíve fölött, aggodalommal hallgatták dobogását, fáradtan, lassan elakadva, alig-alig vert. — Székeket toltak össze és gyöngéden ráfektették alélt társukat.

Mintha ringatnák, olyan különös érzés

téritette eszméletre, házak fák, egész utcasorok száguldoztak el mellette, amiről halvány öntudata arra következtetett, hogy robogó kocsin viszik valamerre, — különben pedig álomszerű bágyadság ernyesztette el tagjait, ami jólesett, ha csak a szívtől valamiképp megszabadulhatott volna!

— Vegyetek ki! könyörgött elfulladva, és irtózatossá kinnal megfordult fekhelyén, már meg hófehér párnák kápráztatták szemét, minden oly gyors változatban történt, akár egy röpké pillanat, — noha komoly, nehéz válságos napok, hetek tüntek tova ezalatt.

Barátjai közül csaknem mindig volt valaki mellette, részvételt szorongatták kezét, simogatták homlokát, néha virágot is hoztak, kabáthajtókájuk illatos díszét, odafonták egymásbakulesolt ujjai közé, — a virágszál összezsugorodott az emésztő forróságtól és meghalt — anélkül, hogy az elmulás szomorú emlékezetéért bármiféle gyönyörűséggel kárpótolta volna őt.

Végre! — május üde havában a beteg első sétára engedték. Ébresztő életkedvvel lépte át a küszöböt, azzal a reszkető vágygylal lelke mélyén, hogy rátaláljon a fehér jelenés csodaszép, feledhetetlen arczára, mely egész betegsége alatt kísértette, — és hallgatódzott a hang után, amely elátkozta a legszörnyűbb átokkal! De csak egy fecske.

Tavaszi ruhák tisztítását

kifogásalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL
ruhafestő és vegyeszeti tisztító intézet.
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42-dik szám.

után vesz ki a magyar kézből. Az Albina oláh szó méhet jelent és ez a nagyszebeni bank, mint a szorgalmas méh rakja össze az oláh parasztság megtakarított filléreit, hogy össze rakja, egyesítse, hódító hadjáratra a magyarsággal szembe. Oláh ügyvédek kiadják a jelszót, az oláh aktivitást hirdetik.

De ideje már, hogy a magyarság is elhagyja a nemzetiségi passzivitást! Hadd jöjjenek be az oláhok képviselői a magyar országgyűlésbe, adják elő kívánságaikat, mi hiszünk és bizunk benne, hogy még megbirkózunk velük.

Ne abban lássa ideálját a magyar nemzeti politika, hogy a velünk nyíltan szembeszálló nemzetiségi áramlatokat zsarnoki önkényes elnyomja, hanem tanulja meg ellenségei kitartását, buzgalmát, lankadatlan erejét. Állítson fel és pedig mindenütt, a legkisebb oláh faluban is, magyar iskolát, tanítson magyar hazafiságot, üldözze kérelhetetlen szigorúsággal a magyar közigazgatásnak minden bűnét.

A Marostorda vármegyei százvezres sikkasztás — amely, fájdalom, nemcsak egy elszigetelt magában álló eset — többet ártott a magyar nemzeti politikának, mint a Tribunanának és más hirhadt oláh nemzetiségi lapoknak minden izgatása.

Ha ilyen értelemben fogjuk fel a fenyegető veszedelmet, így tekintjük az ellenséget, amely kapuink előtt van: akkor olyan lesz az ellenség, mint a Fauszt Mefisztofelesze, aki „mindig a gonosz akarája és mindig javunkra szolgál”.

POLITIKA.

— május 11.

Lukács miniszter expozéja. Általánosan feltűnt tegnap, hogy Lukács László pénzügyminiszter expozéját rendkívül szárazon adta elő. Csak a számadatok elsoro-

lására szorított. A jövő politikáját egyáltalán nem érintette. Ilyen füres pénzügyi expozét még alig hallott a Ház s ebből mindenki azt következteti, hogy Lukács miniszter lemondása tényleg a küszöbön van s hogy nem akarta utódja kezét semmiféle a jövőre vonatkozó nyilatkozatokkal megkötni.

A magyar vezényleti nyelv. Militár Wochenblatt című katonai szaklap e heti száma hosszabb cikkben foglalkozik a magyar katonai engedelményekkel és azoknak következményeivel. A német katonai szaklap elítélő kritikát mond ezekről a reformokról, amelyek az osztrák-magyar közös hadseregnek nemcsak egységét veszélyeztetik, hanem tisztikarának színvonalát lejjebb fogják szállítani. E pillanatban — ugyemond a berlini katonai szaklap — beláthatatlan annak a következménye, hogy a magyarországi katonai nevelő- és képzőintézetekben magyar lesz a tanítás nyelve. Hiszen köztudomású, hogy eddigelé sem volt valami nagy a tódulás a katonai pályára, ha már most olyan nyelven fogják oktatni a katonai intézetek ifjúságát, amelyet a magyarországi lakosságnak csak 13-14 százaléka ért, nyilvánvaló, hogy még kevesebben fognak menni katonai pályára. Elmondhatjuk erre a szakvéleményre: ha hallgattál volna, böles maradtál volna.

Az állami költségvetés. Az 1904-évre az állami költségvetés mérlege a következő: 1.024.562.180 korona rendes kiadás-szal szemben 1.081.376.795 korona rendes bevétel áll, vagyis a rendes bevételnél 56.814.615 korona a felesleg. Ellenben a rendkívüli kezelésnél: 165.522.441 korona átmeneti és beruházási kiadással 109.305.150 korona rendkívüli bevétel áll szemben, vagyis 56.217.291 korona a hiány. Ha a rendes és rendkívüli kezelést egybevetjük, a mérleg így áll: 1.190.004.621 korona összesen fizetéssel 1.190.681.945 korona bevétel áll szemben, vagyis 597.334 korona felesleg, amely 1.643.728 koronával kisebb az 1903. évi budgetnél a törvényhozás által 2.241.052 koronában megállapított feleslegnél. Lukács László pénzügyminiszternek a jelen és múlt évi költségvetés összehasonlítása szerint a rendes kiadások 28.682.620, a rendkívüliek pedig 75.682.324, összesen tehát 107.978.199 koronával emelkedtek. Az összes bevételek emelkedése pedig a múlt évi költségvetéshez mérten 106 millió 334.471 korona.

Az iparfejlesztés.

— május 11.

Az u. n. állami kedvezményekkel ma már teljesen tisztában vagyunk. Negatív jellegű kedvezmény, mely jó, ha egyébként is kedvező az ipar helyzete. De bizony egy-maga nem lehet hatással arra, hogy emelje az ipart. A harmadik ilyenféle törvényünk van, de a legutóbbi romlott gazdasági korszakban alkototván, nem látjuk eredményeit, igazolván azt, hogy állami jóakat még vajmi kevés életerős ipar teremtséseihez. És így osztrák oldalról az állami kedvezmények ellen intézett támadásoknak tárgyi alapja nincs. Az állami támogatás rendszere bármily megokolt is legyen hazai viszonyaink közepette, ugyancsak a tapasztalat igazolja, szintén nem elegendő a nagy nemzeti cél elérésére.

A magyar iparpolitikának e két esz-köze csak szubszidiárius jellegű s hogy nálunk nagyobbra nőtt, azon visszas helyzet folyamánya, hogy a közös vámterület kényszerít a kerülő uton való haladásra s állami költségen kell ez oldalról a közösség hátrányai ellen védekezni, oly helyzet, mely sehol a világon elő nem fordul, mert etikailag teljesen tarthatatlan is.

Egyébként is a szegény magyar ipar fejlesztésére mindig csak etikai eszközök állanak rendelkezésre, ami szükséges ugyan, mert a gazdasági életből sem hagyhatók ki, meg is becsüljük, de elvégre is ipart csupán biztatással, lelkesítéssel teremteni nem lehet.

Ilyen etikai eszköz, amiből élni kellene a magyar iparnak, az iparpártolás, a nemzeti érzésnek szolgálatába való hajtása. Ez is speciális magyar iparfejlesztési eszköz. Bizonyára nem kicsinyeljük a magyar társadalom nemes és becses felhevülését, mely iparunkat ösztönzi és elevenebb tevékenységre serkenti, azonban merőben érzelmi alapokra anyagi kérdésekben bizton-sággal építkezni nem lehet. Az érzelmi momentumok egészében szépen nyilatkoznak meg, határozataik nyilvánosságra bőséggel hozatnak, de egészen más az egyéni cselekvés, a mindennapi életben való érvényesülés.

A magyar ipari fejlődés főbb akadályai: a magyar társadalom kedvezőtlen közszelleme, az ipari pálya lenézése, a munka iránt való tiszteletlenség, az avult nézetek uralma, a relative és abszolút kevés munkaerő és szakképzettség hiánya, a tökének bizalmatlansága.

A kormány iparfejlesztési politikája,

pár hangos szeretkezése hallszott a feje fölött, — kutató tekintete felfedezte a kicsiny fészket, melynek tollpíhéi közül két összesimuló madárfej hajlott elő, — kis torkuk minden erejével dalolva a boldog szerelem bűvös áriáját.

A szöke, sápadt férfi önkéntelenül szívéhez kapott, gyöngye sajtós remegett keresztül rajta, névtelen vágy szakadt föl kebléből, egy mély sóhaj szárnyán, — elfordult és vigyázva, a betegek meghatóan óvatos lépteivel, — kezével a korlátba fogódzva, levánszorgott a lépcsőkön a napfényben pompázó kertbe.

Ibolya és gyöngyvirágszönyegen járt, kaczer pünkösdi rózsák mosolyogtak felé, — de önmagába merülve elfelejtett visszamosolyogni rájuk, — mignem egy színes pillangó táncza felrezzentette. A virágok csapodár, szerelmes udvarlója szédítő bájjal keringett egy felső bimbó körül és a megostromolt virágnál epedőn, biztatón intgetett felé elpirult fejcséjével. Egy gyöngye pillanat még ... a szerelemittas lepke csókja ráforrt illatos szirmaira.

A sajtós most erősebben, fájdalom-sabbban vonaglott át a sápadt, szöke férfi meggyötört szívében, május minden lehellete tüzet gyújtott, amerre nézett csókvágy, epedős láza hevült körülötte, a porban mozgó rovarok során is, csak az ő beteg szíve üres,

sivár, képtelen az izgalmakkal teljes gyönyörérzet befogadására.

Megállt a folyóparton, melynek hullámkarjai napsugárral ölelkeztek, — riadtan, lihegve menekült a közeli erdő rejtelmes sűrűjébe, — de itt is minden lomb szerelmesen összehajol, minden levél reszket egymás simulásától, vallomást susog a titkoszatos csöndben, szellő bujdos, kíváncsian meglóvva a titok titkát, — és a sápadt, szöke férfi érzi, hogy szédület ereszkedik agyára, halálsejteleme szívére!...

Egy fatörzshöz dől, a fulladás rémével küzdve, segítségért tárja karjait a tündöklő égbolt felé — és ekkor, a megtiptort rejtek-ösvényen egy emberpár jön eléje, átölelkezve, meg-megállva, csókot váltva. Nem látnak semmit május varázsából, — csak egymás lángoló arcát, — nem hallanak semmit május regéjéből, — csak egymás hálaadó fölfóhászódását. Most megint ösz-szeár lázas ajkuk, hogy megújuló csókkal üdítsék örök szomjukat és eközben egyszerre megpillantják a — harmadikat.

A harmadikat, aki szoborra meredt, akinek szakadozó hörgés tör elő nyitott száján, akinek homályosuló szeme rátapad a fehér ruhás asszony fölismert arcára.

A phantom! a jelentés! a beteljesült bosszu! — rebegi alig érthetően és az imádott arc, melynek minden vonása feledhe-

tetlenül lelkébe rajzolódott ama végzetes, átdöszölt éjszakán, — az imádott arc, melyet keresve-keresett, — amelyért éjjel-nappal sorvad, — egy másik férfi arcához simul szegyenkezve, védelmet esdve, szelid odaadással.

E látványtól megrohanja a felindulás láza, roskadozva megtántorul, térdre bukik és elterült a pázsit puha ólén. Hirtelen éjszaka sötétjébe vakul bele, a csönd siketté válik; hunyó pillája fáradtan megrebben, — egy fehér tünemény hajol föléje, gyöngye kezét az ő vergődő szívére nyugtatva.

— Engesztelődj meg irántam! — susogja a férfi elhalón, mialatt úgy érzi, mintha azt a hajdan belévert száz élő törtérintenék meg ezen a nőiesen remegő kicsiny kezek, hogy megkésétt irgalommal kihuzzák keresztül vert szívéből. Kegyetlenül nehéz próba! — a fehér jelenés kétségbeesett erővel forgatja a berozsdásodott gyilkot, míg végre hosszú, irtózatoss küzdés után kiszakítja a sebből. A résen vérzésnek ered az élet meleg árja, néhány piros csepp lassan kiszivárogo a néma ajkak mosolygó szögletén.

... És meghalt Erosz áldozatként a legszebb május szerelemfakasztó idején!

az állami beavatkozás ezt nem pótolja és sajnosan esik konstatálnunk, hogy társadalmunk ma is mindent az államtól vár s tulszása viszi az állami protekcionista gazdasági politikát. Pedig a valódi alkotás a társadalom kötelessége. Az iparfejlesztési politikát nálunk úgy fogják fel, hogy illet csak az állam üzhet s az állami feladatok köréhez tartozik, holott mindez épp úgy tartozik a társadalmi feladatok csoportjához s az angol, német, amerikai hivatalos ipari politika erőt, beltartalmat csakis a társadalmi tevékenység által nyer, mert e nélkül nem képes érvényesülni s a legszebb hivatalos törekvések papíron maradnának, amint ez hazánkban vajmi gyakran bekövetkezik.

A közgazdasági politika igazi hordozója maga a társadalom. Nálunk azonban hidegen hagyják őt a nagy gazdasági kérdések, melyek lázba hozzák a nyugatot. A hivatalos iparpolitikának ez állapot tehát nem előmozdítója, hanem egyenest gátja s addig nem is bizunk, fájdalom, sikerben és eredményben, — míg a magyar társadalom e téren passzív, invenczió és akaratnélküli bátran, de keményen szólva, renyhe marad s mindent az állami intézkedéstől vár.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Elmaradt imádkozó verseny.

A hittanszaki önképző társulat ma imádkozó versenyt akart tartani, ez azonban Dobra Jenő halála miatt elmarad.

A kollégium köréből. A Hittanszaki Önképző Társulat ez uton is tudatja a Csapókerthi és Homokkerthi hivekkel, hogy az áldozó csütörtökre hirdetett vallásos összejövetelt Dobra Jenő th. temetése miatt nem tarthatja meg, hanem május 15-én délután 3 órakor lesz az utolsó vallásos összejövetel mindkét helyen, amikor is a bibliák, zsoltárok és vallásos iratok a jelentkezőknek kiosztatnak.

A mennyországban.

— május 11.

Szent Péter: Nos, hogy érzi magát?
Jókai: Köszönöm, jól.

Szent Péter: A milieu kissé szokatlan.

Jókai: Óh nem, egészen ilyennek képzeltem.

Szent Péter: Igaz, az ön csodás fantáziája?

Jókai: Igen, fantáziám sokat csapongott az eliziumi tájakon. Tudtam, éreztem, hogy itt a virág szinesebb, illatosabb, a babér bujább, az ózon eltetőbb, a szem villogóbb, a termet karcsubb, a költészet sugarasabb, a kritika enyhébb, a komédia hatóságosabb...

Szent Péter: Ön ezt előre elképzelte?

Jókai: Ugy van. És pedig igen egyszerűen. Ami jót és szépet éreztem, azt komparativuszra emeltem s előttem állott a menyország.

Szent Péter: Tehát nem is a szuperlativusz után vágyott?

Jókai: Nem. A szuperlativuszból hiányzik a harmónia, a megnyugtató elem. A szuperlativusz, ezt sokszor tapasztaltam odalent, idegesség, nyugtalanná tesz.

Szent Péter: Helyesen itélt. Itt senki sem ideges.

— Jókai: Ez az a mennyei állapot, amelyről annyit álmodoztam. Óh, ha odalent is... Szegény hazám! Ott minden második ember idegbajos. A neuraszténia

jobban pusztít, mint hajdan a háború. A politikában, a társaséletben, a művészetben... (Sóhajt.) Még az ideg orvosok is idegesek.

Szent Péter: Remélem, jól fogja magát érezni. Ami a kosztot illeti...

Jókai: Pardon, arra nézve egy szerény kérésem lenne. A manna kitűnő, a nektár kifogástalan, de szeretnék bele egy kis paprikát. A szin kedvéért is... Hiába, magyar vagyok.

Szent Péter: És a lakás?

Jókai: Legszebb álmaimban sem reméltem több komfortot. És nem mesterkéltem, sem mechanikus. Vizvezeték helyett csermely, fürdőkád helyett patak, lift helyett ballon kaptiv, melyet az éther emel. Pompás!

Szent Péter: És a társaság?

Jókai: El vagyok ragadtatva. Viszontláltam legjobb barátaimat. Mind jó szinben vannak. Mintha fürdőről érkeztek volna meg. A tavasz mosolyog arcukon. (Sóhajt.) Ah, a tavasz odalent is szép. Különösen a Svábhegyen...

Szent Péter: Gondoskodni fogunk szórakozásról.

Jókai (örömmel): Remélhetek egy tarokkpártit?

Szent Péter: Kétségtelenül. Elsőrangú pártnekekkel.

Jókai (aggódva): És a gibiczek?

Szent Péter (mosolyog): Ebben a tekintetben felsőbb utasításom van. Nálunk csak siketnémák lehetnek gibiczek.

Jókai (megszorítja Szent Péter kezét): Köszönöm. Most érzem, hogy a mennyországban vagyok.

SZINHÁZ.

Márkus Emilia vendégjátéka.

Utazás az özvegység felé.

(d.) Régi igazság, hogy az olyan írók, akiknek kevés az invencziójuk, hogy jó darabot írjanak, legalább annyi találékonyságot és ötletet hordanak össze, hogy egy jó szerepre való kiteljék. Az irodalmi alkotások becsé így egyetlen alak szinszerűségévé devalválódik. S ha még hozzá egy jó színész is akad, akinek egyéniségére rászabhatják a szerep szövetét, a siker már előre csaknem biztosra vehető.

A személyi kultusz ezen tultengése nálunk régtől fogva tapasztalható. Darabjaink nemcsak egyes színházaknak, hanem egyes színészeknek vagy színésznőknek írónak és ezeknek a kegyétől függ íróink boldogulása.

A Szécsi Miss Ellenje ilyen egyéni szerep. Ha olvassuk: bizarr, ha a szinpadon látjuk: lehetetlen.

A Márkus Emilia egyéni nagy művésze ezt a képtelen alakot érthetővé, természetessé teszi. A modern amerikai lány jelleme, különöztségének átalakulása, makacságának megtörése az ő felfogásában és eszközeivel megfajthatóvá válik. Ahogy ő a második felvonás végjelentét megjátszsa, az maga a tökéletesség. A mikor Tasnády a fegyvert kiveszi a kezéből, mimikájából, arczjátékából lelke egész fordulását megértjük.

Palágyi ebben a jelenetben méltó társa volt. A többi szereplők a régiek. Faragó Lugosi tanárja minden előadással jobb.

A közönség utóljára zsufolásig töltötte meg a házat.

Amerikai párbaj áldozata.

— Öngyilkos hittanhallgató. —

— május 11.

A társadalmi kényszer egy a legszebb reményekre jogosító fiatal ember életét pusztította el. A legostobább valami, amit csak elgondolhatunk, az amerikai párbaj halálát okozta a debreczeni főiskola egyik tanulójának. Hátrahagyott levelében maga írja meg: amerikai párbaj áldozata, de hogy ki volt ellenfele, azt nem mondja meg. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg ellenfelének kipuhatlása iránt, ami helyes is, mert megérdemli, hogy a törvény teljes szigorát alkalmazzák vele szemben.

A megrendítő esetről tudósítunk a következőkben számol be:

Tegnap délben 1 órakor Dobra Jenő II. éves hittanhallgató a nagyerdőn szíven lőtte magát.

Már napok óta emlegeti, hogy amerikai párbaj miatt el kell pusztulnia. Barátai nem vették komolyan, de feltűnt nekik, hogy a máskor szolid fiu napok óta mulat. Tegnap délben egyik barátjának levelet írt, melyben az van, hogyha életben még látni akarja, menjen ki a Nagyerdőbe ahhoz a fához, mely alatt sokat szoktak időzni. I-ja, hogy két órakor legyenek ott.

Barátai azonnal az erdőbe mentek s mintegy ötven lépésnyire látták Dobrá, ki a fűvön feküdt s még akkor is irt.

Alig 10 lépésnyire voltak már a szerencsétlen ifjutól, mire Dobra futásnak eredt, azután megfordult s a két barátja szemé láttára mellbe lőtte magát.

Dobra ott halt meg a két barátja karjai között. A rendőrséget azonnal értesítették, de a helyszínen megjelent rendőrségi emberek csak a beállott halált konstatálták.

Hat levelet hagyott hátra, melyek közül a barátaihoz címzettet itt közöljük:

Szeretett barátaim!

Midőn ezt olvassátok, én már halott vagyok! El kell mennem egy jobb hazába, hol már semmi sem fáj, ahol boldog az ember, csendes és nyugodt.

Oh nyomorult élet! Ma vigadunk, holnap sirunk; ma nevetünk, holnap zokogunk.

Ilyen voltam én is. De jött egy gyerekes dolog, egy amerikai párbaj, ma végső nap és így végem. Lehet, hamar elfeledtek, de szellemem el-el jön hozzátok, hogy megnevetessen titeket. Oh! nem érzitek ti azt, mi az a halál: boldog álom, mely örökké tart, hiszen nincs feltámadás!

Oly hívogató e csó, oly kedvesen int, megyek már, sietek. Tanuljatok, dolgozzatok, csak amerikai párbajt ne vivjatok. Ez nagy számárság. Haladjatok a pályán rendületlenül előre, küzdjétek, míg én álmodok. Egy ólom s a szív megszünt dobogni. Oh! könnyen adják a halált. Nehogy valaki sajnáljon közületek engem, hiszen boldog vagyok már — meghalok.

Fáj itthagynom, kiket szerettem. De itt kell hagynom. Mulassatok, míg én hallgatom. Enekeljétek el siromon a dalt, amit szerettem: „De ki tudnám panaszozni magamat.”

Igyatok néha az én egészségemre is! Én már úgy sem ihatok.

Ha néha este szobátokban ültök, eljövök egyenként hozzátok! Idézzetek fel s ha lehet, megjelenik szellemem.

És most Isten veletek!
Tandem felix!
Ölel mindnyajótokat szerető barátotok

Dobra Jenő.

A holttestet a kózkórházba szállították.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették az ifju édes anyját, ki Bőszörményben leányánál, egy tanítónőnél lakik.

A délután folyamán a hullaházban egy magas, szőke, T—y Giza nevű szatmári urileány is — ki pár hét óta Debreczenben egy rokonánál időzik — megnézte az ifjut, kinek láttára hangos zokogásban tört ki. Valószínű, hogy e miatt a hölgy miatt történt az amerikai párbaj, melyet az ifju emleget. Künn volt a kórházban Csiky Lajos theológiai dékán, valamint sok tanulóháza is.

*

Az öngyilkos ifju édes anyja mellett állandóan ott vannak Fodor Béla és Erdei Károly, kik tegnap Bőszörményben is künn voltak a szomorú hírt megvinni.

Az Erdeihez írott levélben a többi között az áll, hogy a revolvert neki hagyja és a gyalogutjaiban azzal menjen s arról emlékezzék rá. Kéri továbbá, hogy koporsója felett Erdei tartson halotti beszédet.

*

Az akadémiai ifjuság ma délelőtt 11 órakor az I. számú teremben ülést tartott, melyben Harsányi Pál szénior terjesztette be jóváhagyás végett azokat az intézkedéseket, melyeket a temetésre vonatkozólag tett. Az intézkedéseket egyhangulag jóváhagyták. Ezek szerint a főiskola ifjusága az alábbi gyászjelentést bocsátotta ki:

A debreczeni kollégium diáksága a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy Dobra Jenő II. od éves hittanhallgató, a Magyar Irodalmi Önképző Társulat és a Hittanszaki Önképző Társulat pénztárnoka 1904. év május hó 10-én d. u. 1 órakor váratlanul elhunyt. Temetése halotti imádsággal f. hó 12-én d. u. 4 órakor lesz, a Péterfia-utcai kózkórházból. Debreczen, 1904. május 10. Béke porairal

Az ifjuság óriási koszorujának hosszú fehér szalagján egyszerű fekete betűkkel ez áll:

Szeretett pályatársunknak — Az akadémia ifjusága.

Misztai Mihály II. éves hittanhallgató jelentette ezután, hogy a II. éves hittanhallgatók külön is csinálhatnak koszorút.

Többen azt az óhajukat fejezték ki, hogy a szegény ifju holttestét szállítsák a főiskolába és onnan temessék el.

Ezt a kérést azonban — tekintettel arra, hogy Dobra Jenő öngyilkosság által mult ki — nem teljesíthették.

Elfogadták aztán Fodor Bélának azt az indítványát, hogy a holttestet ne tegyék halottas kocsiira, hanem pályatársai felváltva vigyék a kórházból a Péterfia-utcai temetőbe, a halottas kocsi pedig csak a koszorukat vigye.

A pályája tavaszán ilyen szomorú véget ért ifjut a főiskolai teljes kántus is elkíséri utolsó útjára.

NAPI HIREK.

Sorozás Debreczenben.

Debreczen, május 11.

A képviselőház tudvalevőleg megszüavazta az 1904-ik évre szóló ujonczjuttalékot is és ezzel kapcsolatosan elrendelte a honvédelmi miniszter a sorozási terv elkészítését.

A katonaugyosztály elkészítette a tervezetet, melyet jóváhagyva tegnap küldött le a miniszter. E szerint Debreczenben a sorozást a következő sorrendben tartják meg: Junius 6-án soroztatnak az 1883 ban született hadkötelesek 1—200. sorszámig.

Junius 7-én ugyanazok 201 sorszámától végig.

Junius 8-án az 1882-ben született ujonczkötelesek 1—300 sorszámig.

Junius 9-én a 301. sorszámától végig és az 1881. évben született 3. korosztálybeli hadkötelesek.

Junius 10-én azon idegen illetőségű hadkötelesek soroztatnak, akiknek megengedett, hogy itt álljanak sor alá, és akiknek állítási lajstromaik ezideig megérkeztek.

A katonai ügyosztály felszólítja mindazokat, akik önkéntességi folyamodványukat vagy más felszólalásukat be akarják adni, hogy a sorozás napjáig okvetlenül terjesszék be azokat a katonaugyosztályhoz.

— **Lapunk legközelebbi száma a holnapi ünnep miatt pénteken jelenik meg.**

— **Áldozó csütörtöki istentiszteletek.** A reformátusoknál a Nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán, Kistemplomban Harsányi Pál szénior, Ujtemplomban Szele György lelkész, Ispótyban Jánosi Zoltán, Csapókerben Kovács János felügyelő prédikálnak. A Homokkertben szokott időben szintén lesz istentisztelet. — Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **A tanyai iskolák fejlesztése.** A tanyai iskolák fejlesztése ügyében e hó 13-án Oláh Károly tanácsnok elnöklésével értekezlet lesz a városháza kistanácsstermében.

— **Sorozások a megyében.** Az 1904. évi sorozásra a megyei hatóságok a hadkiegészítő parancsnokságokkal egyetemben a következőleg állapították meg a sorozások határidejét. A központi járásban (sorozó hely: B.-Ujváros) május hó 24, 25, 26 és 27-én lesz a sorozás; sorozó elnök Békéssy László, uradalmi igazgató, orvos: dr. Nagy Kálmán járási orvos. A h.-szoboszló városi járásban (Sorozó hely: H.-Szoboszló) május 28, 30. és 31-dikén soroznak; sorozó elnök: dr. Czeglédy Mihály, orvos: dr. Téchy József. A h.-szoboszlói járásban (Sorozó hely: Kaba) június 3, 4, 5, 6, 7. és 8-án soroznak; sorozási elnök: Horváth Kálmán gyógyszerész, orvos: dr. Téchy József. A bősörményi járásban (sorozóhely Hajdubősörmény) június 10, 11 és 13-án soroznak. Elnök: Lévy Márton ügyvéd, orvos: dr. Nagy Kálmán. A hajdubősörményi városi járásban (sorozóhely H.-Bősörmény) június 14, 15 és 16-án soroznak. Elnök: Somossy Béla polgármester, orvos dr. Loscnezy Almos. A hajdunánási járásban június hó 2, 3 és 4-én soroznak (Sorozóhely H.-Nánás). Elnök Csoháry: László polgármester, orvos Khor Dezső dr. tb. tisztí főorvos.

— **Rákóczi hamvai.** Konstantinápolyból jelentik, hogy az ottani nagykövetség körében az a vélemény, hogy a francia kormány nem fog semmi akadályt támasztani, hogy Rákóczi Ferenc hamvait, melyek a francia főhatóság alatt álló ottani St.-Benoit templomban nyugosznak, hazaszállítsák. A konstantinápolyi lapok pedig

jelentik, hogy török részről már meg van az engedelem.

— **A szervezeti szabályzat módosítása.** A szervezeti szabályzat módosítására egybehívott bizottság pénteken délután 4 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklésével ülést tart.

— **Esküvő.** Psenyeczky Nagy Zoltán tanár, a kiváló zongoraművész tegnap esküdött örök hűséget a debreczeni szép leányok egyik aranyos tagjának: Czégely Gizellának. A házasságkötés délelőtt történt, délután Szele György ev. ref. lelkész adotta meg az ifju pár frigyét. A násznagyi tisztet Orosz István tanítóképződei igazgató és Sárváry Gyula, Debreczen városi tisztí főorvosa töltötték be. Az esketést lakodalmi ünnepély követte, amelyen fényes társaság vett részt. Ott voltak többek között: Balogh Ferenc tanár nejevel, Kolbenhayer Kálmán kir. törv. bír. nejevel, Uzonyi Géza budapesti kir. alügyész nejevel, ugyszintén a meynasszony és a vőlegény családjának tagjai.

— **Elmaradt tanácsülés.** A városi tanács a csütörtöki tartani szokott ülést a holnapi ünnep miatt pénteken tartja meg.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság e hó 16-án délután a városházán ülést tart.

— **A főispán H.-Nánáson.** Domahidy Elemér főispán e hó 15-én, vasárnap H.-Nánást fogja meglátogatni, ahol nagy ünnepségekkel fogadják. H.-Nánás ez alkalomra szívélyes hangú átiratban hívta meg vendégül a vármegyei hivatalok egész tisztikarát.

— **Szociálisták Ujvárosban.** A szociálisták Balmazújvárosban holnapra, 12-ére népgyűlés engedélyezését kérték. Az engedélyt a központi főszolgabírótság megadta.

— **Ülések az ipartestületen.** Az ácsok szakosztálya holnap délután 5 órakor Pethő György elnökle alatt az ipartestület kistanácsstermében ülést tart. Ugyanott ülésezik pénteken, 13-án délután Wiedner Gusztáv elnökle alatt az ipartestületi cipészszakosztály, míg a lakatosok és bádgosok vasárnap, 15-én délután 3 órakor tartják meg szakosztályi ülésüket Kereszturi János elnökle alatt.

— **Meglopott tanyai ember.** Az Ondódról jött be tegnap Szatmári Lajos és egy pohár borra betért a Nyugoti utca egyik koresmájába, hol már akkor vigan iszogatót Szentkúti Árpád, a rendőrség által jól ismert alakja. Együtt folytatták az ivást, míg rájuk nem esteledett. Akkor aztán Szentkúti elhívta az ivópajtását, hogy majd szerez ő neki éjjeli szállást. Kivezette a Hatvan-utcai temetőbe s nagy ölelgatések között levágta a Szatmári nyakából a pénzeszacskóját, melyben 52 korona volt. Egy sirboltnál leültette Szatmárit s azzal ment el, hogy sört hoz. Persze nem jött vissza s a becsapott ember a rendőrségre ment panaszt tenni. Ezzel szemben természetesen Szentkúti, akit ma hallgattak ki, azt állítja, hogy a koresmából Szatmári valami ismerősével ment el, ő pedig, — már mint Szentkúti, — sorba elmondja, hogy azután valami 12 koresmában volt még s végül egy Késes-utcai lebuiban halt. A rendőrség folytatja a vizsgálatot, mert bizony Szentkúti agyafurt észjárásu ember. Az azonban nagyon valószínű, hogy a Szatmári 52 koronája nem kerül elő.

— **Megszökött lelenczek.** Szoboszlóra adták ki Sztás Tamás és Bertát 5 és 7 éves lelenczeket, kik azonban megunták Szoboszlót s átjöttek Debreczenbe világot látni. Ide is értek az éjjel gyalog és az állomásnál valahogy hozzáfértek egy vasuti teherkocsihoz, melyben ládánként volt a narancs. Egy ládát feltörtek, jól-

laktak narancssal, s ott a kocsiiban ütöttek fel tanyájukat. Azonban csakhamar rájuk bakkantak s a két kis szőkevény lelemez a rendőrségre került.

— **A rabsegélyző egyesület közgyűlése.** A rabsegélyző egyesület e hó 13-án délután 5 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart.

Csendélet. Tegnap késő este nagy verekedés volt az Árpád-téri Herman korezmában. Egy csapat fuvaros verekedett össze és a verekedés hevében Burai János vállon szurta Jencs Lajost, kit súlyos sebével a lakására szállítottak; Burai Imre pedig egy nagy bottal úgy vágta fejen Bundi Bálintot, hogy ez eszméletlenül esett össze. A rendőrök csak nagy nehezen tudták véget vetni a háborúnak, melynek utóhangjai a rendőrségen fognak elhangzani.

— **Vizsgák a főgimnáziumban.** A ref. főgimnázium osztályvizsgáit a következő sorrendben tartják meg: május 10—11: a VIII. osztály magánvizsgálata. Május 16—20: írásbeli érettségi vizsgálat. Junius 12-én: rendkívüli tárgyak vizsgálata. Junius 15-én: VII. osztály vizsgálata egész nap az oratóriumban, I. oszt. A szakasz délelőtt, B. szakasz délután a fizikai tanteremben. Junius 16-án: VI. oszt. vizsgálata egész nap az oratóriumban, II. oszt. A szakasz délelőtt, B. szakasz délután a fizikai tanteremben. Junius 17-én: V. osztály vizsgálata egész nap az oratóriumban, III. osztály A. szakasz délelőtt, B. szakasz délután a fizikai tanteremben. Junius 18-án: IV. osztály vizsgálata délelőtt A. szakasz az oratóriumban, délután B. szakasz a fizikai tanteremben. Junius 20—22-én: magánvizsgálatok és pedig 20—21-én: I—IV. osztály, 21—22-én: V—VII. osztály. Junius 23—28-án: szóbeli érettségi vizsgálatok. A közvizsgálatok tartama alatt a főgimnáziumi tanulók rajzai a rajzteremben megtekinthetők. A vizsgálatok naponként délelőtt 9 órakor, délután 3 órakor kezdődnek.

— **Elhunyt lelkész.** Basa Bálint hajdubagosi református lelkész, Dorogi Lajos esperes sógora, elhunyt. Basának a felesége egy héttel ezelőtt halt meg. — Az elhunyt lelkészt vásárnap temették el, a községbeliek s a vidék nagy részvéte mellett.

— **A református tanítók estélye.** A református tanítók segélyegyletének május 12-én, a főiskola dísztermében rendezendő estély iránt érdeklődőket értesíti a választmány, hogy jegyek előre válthatók esütörtök délig Csáthy Ferencz könyvkereskedő urnál, azután pedig este fél 6 órától a pénztárnál. Az igen élvezetesnek ígérkező estélyt a legmelegebben ajánljuk a közönség jóaakarataiba és figyelmébe.

— **Talált kerékpár.** Ma reggel 9 órakor egy kereskedő segéd az Erzsébet-uti nagy árokban egy kerékpárt talált. Valószínű, hogy valaki lopta a kerékpárt s aztán tettét megbánva, az árokban hagyta. A kerékpárt a bűnügyi osztályon őrzik, hol igazolt tulajdonosa átveheti.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Kulesár Imre ev. ref. 44 éves, Kantrák Juliánna róm. kath. 10 éves, Csúrka Juliánna 2 éves róm. kath., Szondi János 2 éves ev. ref., Fejes István 4 éves róm. kath., Borbély Pál 21 hónapos ev. ref. Kifusz Lajos 34 éves róm. kath.

— **Adó a sleppre.** Kolozsvár messze van Prágától, de sleppes hölgyek itt is, ott is veszélyeztetik a közegészséget. Nem arról a szivbajról van szó, amelyet szoktak, hanem arról a porról, amelyet uszályukkal fölvernek. Prága városa csak a minap

batározta el, hogy a sétatereken megtiltja a slepp viselését és pénzbüntetéssel sújtja azt a hölgyet, aki a tilalom ellen vét. A cseh város példáját most egy magyar város követi. Erdély kincses városában mozgalom indult meg az uszály ellen. A város legközelebbi közgyűlésén már indítványt fognak előterjeszteni arról, hogy évenként husz korona adót kell fizetni majd annak a hölgynek, aki az utcán sleppet akar hordani. Már most az a kérdés, hogy ez a határozat fején találja-e a szöveget? Mert ismerünk divatos hölgyet, aki csak azért hordana sleppet, hogy dokumentálja vele, hogy neki telik évi husz korona slepp-adóra. A husz korona csak olaj arra a tüzre, amelyet divatnak neveznek.

— **Stanley meghalt.** Ismét gyásza van a tudományosságoknak. Stanley Henrik, a világhírű utazó Londonban tegnap elhunyt. Stanley egyike minden idők legnagyobb utazóinak és felfedezőinek. Afrika sötét rétegeivel és ismeretlen vad tájaival ő ismertette meg a világot. Sok küzdés után egész Afrikát bebarangolta, felfedezőseiről, kalandjairól számos művet írt. Több kitüntetésben részesítette őt hálás nemzete s az egész világ. Tagja volt a lordok házának is.

— **Szabadalom egy bajuszpedrőre.** A Grósz Nagy Ferencz debreczeni gyógyszerész által feltalált hirneves hajdusági bajuszpedrő, melyre még Amerikából is érkeznek rendelések, szabadalmat nyert.

— **Lövöldöző szatócsa.** Békés-Csabáról írják nekünk: Mullt György békésgyulai korezmáros már régóta haragban él szomszédjával, Schneider József szatóccsal. A harag oka az volt, hogy a szőlőbirtokukon lévő közös dűlő ut fölött nem tudtak megegyezni. Ma reggel is hajba kaptak e miatt s Schneider revolvart rántott elő, többször rálőtt a korezmárosra és halálosan megsebesítette. A merénylet rögtön jelentkezett Tóth Ferencz alügyésznél, de egyelőre nem tartóztatták le.

— **A magyar-amerikai hajójárat.** Magyarországból kivándorlók szállítására csak a fume—newyorki hajójárat nyert engedélyt. Az állandó menetrend szerint Fiuméből minden második kedden van hajóindulás. Május 17-én (kedden) a „Slavonia“, május 31-én (kedden) a „Pannonia“, junius 14-én (kedden) az „Ultonia“ hajók indulnak New Yorkba. A szállítási díjban bennfoglalatik két napi ellátás Fiumében és teljes ellátás a hajón. — Naponta három szor van étkezés, minden napra másféle étlappal. Az egyik napra szülő étlap példának okáért a következő: Reggeli: kávé vagy tea tejjel, vajás kenyér, száraz halak, sütemény. Ebéd: leves, marhahús rizsszel és burgonyával, sertéshus borsóval, gyümölcs, kenyér és bor. Vacsora: Pecsénye mustárral, makaróni, sütemény, kenyér és bor. — Azok a híresztelések, amelyek a fumei hajókkal utazók partraszállásáról kerültek forgalomba, valótlanok, mert akik az engedélyt nyert társaság hajóin utaznak, külön díjat nem fizetnek és zaklatás nélkül léphetnek partra Amerikában. Díjtalan felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad az „Adria“ személyszállító osztálya: „Központi Menetjegyiroda“ Budapest, IV., Vigadó-tér 1. szám alatt, amelynek távirati és levélcíme: Menetjegyiroda, Budapest.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés és műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

— **Teljes tennis felszerelés,** tennis rakettek, labdák, hálók, valamint a legjobb minőségű football és füles labdák olcsón beszerezhetők Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán. Rakett huzása és javítása elvállaltatik.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, május 11. A képviselőház mai ülésén megválasztották a delegáció tagjait.

Ezután Lengyel Zoltán mentelmi ügyét áttették a mentelmi bizottsághoz.

Majd a községi és körjegyzők fizetés-rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását kezdték meg.

Nyegre László előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Sághy Gyula elfogadja a javaslatot, de a részleteknél majd módosítást ajánl, többek között azt, hogy az állam vállalja magára a községi és körjegyzők fizetését.

Ezután Hellebront Géza szól hosszan a javaslatához.

Az ülés még tart.

A miniszterelnök neje a királynáé.

Budapest, május 11. A király ma kihallgatáson fogadta Tisza István miniszterelnök nejét, ki megköszönte a királynak, hogy palotahölgyévé kinevezte.

Jókai végrendelete.

Budapest, május 11. Jókai Mór végrendeletét ma délelőtt fél tizenkét órakor bontották fel a VII. kerületi járásbírósa előtt.

Özv. Jókai Mórné képviselőjében Papp József egyetemi tanár, Feszty-család megbízásából Tuba János országgyűlési képviselő volt jelen a végrendelet felbontásánál.

Jókai végrendelete igen rövid.

Fogadott le nyát, Feszty Árpádnét teljesen kizárja és általános örökösévé feleségét, Nagy Bellát teszi.

A végrendelet szószerint így szól:

Én alulírott dr. Jókai Mór lelkemet Istennek, testemet az édes anyaföldnek ajánlom, ép elmével, minden külső befolyástól menten, vagyonom felett eképen rendelkezem:

Miután fogadott leányom, Feszty Árpádné már életemben az őt köteles részt, sőt azonfelül is megkapta, és életemben nekem sok keserűséget és szenvedést okozott, meghagyom, hogy minden ingó és ingatlan vagyonom és öröklődésem szeretett nőm, dr. Jókai Mórné született Grosz Bellára maradjon.

Budapest, 1903 február 8.

Dr. Jókai Mór.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— május 11.

Készaru: változatlan.

Buza októberre	7 98—8 99
Rozs októberre	6 59—6 60
Zab októberre	5 54—5 55
Tengeri májusra	5 00—5 01
Tengeri júliusra	5 14—5 15

TARKASÁGOK.

Házasságkötés a fényképésznél.

Nem mindennapi jelenet játszódott le a járásbiróság előtt. Hegyesen kifent bajszu, parasztikus és kaczkias menyecske állítottak be nagy alázatosan.

— Na, mi járatban vannak? — kérdezte a járásbíró.

A felelet helyett mindketten merően nézték a padlót. Köhögtek is hozzá egy keveset, majdnem csekély komolysággal tudatták, hogy válni akarnak.

— Az már baj — mondta a bíró hivatalos komolysággal. Akkor nem jó helyen járnak ám, mert ez a dolog nem tartozik ide, hanem a polgári bíróságra.

— Nem-e? Hát akkor hova menjünk? — kérdezte méltatlankodva az ember.

— A polgári törvényszékre menjenek! Különbén meg vannak-e maguk esküdve? — érdeklődött a bíró.

— Meg-e?

— Ugy értem, hogy voltak-e anyakönyvvezető vagy pap előtt?

A menyecske elpirulva tekintett az emberre, ez viszont zavarral vizsgálta az asszonya arcát, míg végre a menyecske kissé szégyenkezve adta meg a választ:

— Ott nem voltunk soha, kezeit csókolom, hanem Németi József fotografusnál voltunk. Az levett kettőnket egy képre.

IRODALOM.

Pozsony vármegye monografiája. A Magyarország Vármegyéi és Városai országos monográfia keretében legközelebb Pozsony vármegye dazdagon illusztrált monografiája jelenik meg. Borovszky Samu dr., az országos monográfia szerkesztője és a Magyar Tudományos Akadémia tagja ezúton is kéri az érdekelteket, hogy akik e vármegyére vonatkozó fontosabb okmányokkal vagy adatokkal rendelkeznek, ezeket betekintés, illetve felhasználás céljából címére, Budapest V. Tudományos Akadémia beküldeni sziveskedjenek.

A Debreczeni Csolnakázó-Egyletről.

— május 11.

Azt hisszük, hogy most már a tizenkettedik órában nem lesz érdektelen a Csolnakázó-Egylet eddigi működéséről egy kis visszaemlékezéssel szolgálni a nagyérdemű közönségnek, amely jó és rossz viszonyokban mindig működéssel volt a Csolnakázó-Egylet működése iránt és türelemmel várta annak szabályos kifejlődését, azért is a kezdetleges egyesület működésének bekezdéséhez térünk.

Az 1873. év kezdetén egy négy tagból álló társaság egy „Sirály” nevű ladikot hozatott vadászati célra a várostól keletre nem messze elterülő ugynevezett: „Széles rétre”, a ladik ez évben vigan szelte a széles réti vizét, ámde a réti őszre egészen kiapadt. A társaság elhatározta, hogy a ladikot 1874. évre a pályaudvar déli részén

elterülő vízre — a mostani csolnakázó-tóra szállítja, nemcsak magán célra, de egy-szersmind a közönség részére is.

A „Sirály” oly nagy pártfogásnak örvendett a csolnakázó-tavon, hogy már 1875. évben a társaság 6 frtos részvét jegyeken alapulva 16 tagra szaporodván a csolnakok is négy darabra szaporodtak. Ugyakkor elhatározatott, hogy a városnak úgy is semmi hasznót nem hozó tóért és a mellette levő mocsaras két holdnyi kubikus, gidresgödörös (ma már gyp) területért évenként négy darab császári arany elismerési díjat hajlandó fizetni. A nemes tanács és a közgyűlés készséggel átadta a tavat a társulatnak bizonytalan időre.

A társulat önerejével 1881-ik évig működhetett csak, amidőn is a hinár fű egészen ellepte a tavat. Ez az év már 400 korona deficiézzel végződött, amidőn is egyleti gazdát Polonyi Andort felkérték, hogy vezesse saját rizikójára az egylet taván az üzemet, illetve kárára vagy hasznára azzal a kikötéssel, hogy az egyesület járműveit és épületeit jókarban, sőt ujjakkal is pótolva 5-6 év múlva ismét átadja a társulatnak.

Egyleti gazdának három év alatt ponty halak nagybani tenyésztésével sikerült a hinárt teljesen kiirtani.

Az 1887-ik évben a társulat, miután a tó kifogástalan hinármentes volt, a kormányzást átvette az egyleti gazdától. 1888-ik évben a társulat megbizta az egyleti gazdát, hogy a társulatot vagy nagy egyletté vagy részvénytársasággá alakítsa. Egyleti gazda elsősorban Szepešy Gusztáv urat, akkori István-gözmalmi igazgatót kérte fel az ügy támogatására, az igazgató rövid időre megvizsgálta a tavat és környékét egy éppen nála (az István-malom érdekében) vendégképpen szereplő Wather Jean bécsi vízi mérnök jelenlétével, aki nagy vízbőmennyiségű talajt (forrásokat) konstataált ott. Szepešy Gusztáv elnöklésével sikerült több szakértőket és mérnököket összehozni, kiknek neveit érdemes itt megörökíteni, u. m. Szepešy Gusztáv, Antalovics Gyula gázgyári igazg., Balogh Mihály v. főmérnök, Fumigáli Károly, dr. Kenézi Gyula, Tóth Kálmán mérnök, Kronauer Gyula gözm. főgépész, Tasmer Hugó helyi vasut főnök, Gerster Gyula vizimérnök, Tóth István épít. mérnök, dr. Kenczler J. orvos, Schmidt Agoston czukorgyári igazgató, Basa Gábor m. á. v. főmérnök, Boczkó Sámuel, rendőrfőkapitány stb., és a 16 társulati tagot. Az értekezlet háromszori összejövetelt tartott a városháza nagy tanácstermében, az értekezlet második ciklusán már elhatározatott, hogy miután Wather Jean úgy nyilatkozott a helyszíni szemlén, hogy ott a víz 60-80 méterre szökik, (Lásd a 400 méter távolságba a fűtőházi ártézi kutakat hogy működnek.) két ártézi kut próbafúrás költségeire egy gyűjtő ivet bocsátanak ki és ha sikerül a szökőkut, egy I-ső és egy II-od rendű uszoda építését — elhatározta, egy-szersmind a csolnakázó tó környékét befásítja és rendes kerítéssel, ellátja, a mostani sívár gypet parkirozza, télen a kocsolyázást kultiválja, egy-szersmind a helyi vasutal érintkezésbe jön 800 méter vonal kiépítése végett, ahol egy lóvonat közlekedik. Az akkori helyi vasut igazgatóság Tasmer Hugó közbejöttével kilátásba 4500 forint kölcsön segélyt ajánlott fel az alakuló uszoda részvény-társaságnak. Nemkülönbén a nemes város segélyével szép gyalogjárdát csináltat a tóig, az utat befásítja és 15-20 lámpával kivilágítja. Azonban a gyönyörű szép terv tiz másodpercz alatt dugába dől, amennyiben a harmadik értekezleten a nagy tanács-terem ajtaja kinyílt és azon id. Szikszai József küldöttje lelkendezve beszietett azzal a prológgal: „Bocsánat uraim, hogy értekezletükön háborgatom, de Szikszai elhatározta, hogy serfőző telepén szabad uszodát és mindent ugyanilyen alakban létesít, mint

ahogy az urak elhatározták — sőt még zuhanyt is.” Ez az utolsó kijelentés legjobban hatott a huszonhat együtt ülő értekezlet tagokra. Elnöklő Szepešy Gusztáv felemelkedett és az értekezlet működését azon reményben, oszlatta fel, hogy várjunk vagy tiz, tizenkét évig ne rivalizáljunk Szikszai áldozatkészségével, ami tudvalevőleg 450.000 forintba került és a csolnakázó tónál csak 24.000 forintba került volna évi 10.000 forint biztos bevétellel a mai napig.

(Folyt. köv.)

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

20

Második rész.

XIV.

Fülöp elég szerencsétlen volt a legnagyobb mértékben nem tetszeni André asszonynak. Pedig különben nagyon jó és becsületes fiu volt, nyílt szívű, egyenes lelkű, miut arca; de André asszony nem tudta megbocsátani valakinek, hogy szebb legyen fiánál, ki azonban nem az volt, kiről faluhelyt azt mondják, hogy szép ember. Nem volt sem széles mellű, erős, vállas sem, nem volt fekete szakálla, fehér piros arca. Érdekes, eszes, szerény külövel bírt, arca s egész megjelenése a kiváló természetek nemességét fejezte ki. És anyja, ki soha nem forgott a nagyvilágban s nem is tudta volna elemezni, hogy miben áll tulajdonképpen a nemes választékosság, összehasonlítási módjában sajátos ismertető jeit állapított meg magában. Neki sértette érzékét az a bizonyos köznapiasság, melytől ugyszólva át volt hatva minden modulata s magatartása Fülöpnek s ebből azt következtette, hogy gondolkozásmódja s tettei is következetesek lesznek e küleő megjelenéshez. Nem hiányzott nála azon természetes eljárás s ingerkedő szellem, mely jellemzi az e környékbeli lakókat s különösen a nőket. Nem is szűnt meg őt egész étkezés alatt finom gunyjával ostromolni, anélkül azonban, hogy Fülöp figyelemre méltatná e csipkedést.

Az is igaz, hogy háziasszonyi kötelessége mindenekelőtt való volt reá nézve s vendégét a mellett elhalmozta szivességgel s apró gondoskodással.

Fülöp megtudva, hogy Andréék másnap ebédre Chevreuse kisasszonyhoz vannak iгерkezve és hogy ez alkalmat megakarják ragadni bemutatni őt is a kisasszonynak, ügyét sokkal előbbre haladottnak találta máris, mint reménylé s nem késelt megjegyezni, hogy csillagja máris fenn ragyog az égnek kellő közepén.

— És melyik az? ... kérdé André asszony hamis mosolylyal.

— Nevét épen nem tudom, felelt az ifju vidor hangon, nem értek a csillagászat-hoz: de ha felpillantok az égre s látom a legnagyobbat s legfénylőbbet valamennyi között, meg vagyok tökéletesen győződve, hogy épen az az enyém. On nem hisz a csillagok befolyásába, sorsunkba, Péter barátom?

— De igen: hiszek Napoleonra és önre. Ha az egyszerű halardók, minő én vagyok, birnak is a csillagok pártfogásával, az enyém oly kicsi s oly magasan áll, hogy soha sem tudtam észrevenni létezését.

Fülöp hosszúra nyújtá az esti csevegést, mi Dalmoban egészen volt, nem is gyanítván, hogy az öreg asszonyság kilencz órakor szokott lefeküdni. Péter látva, hogy az óra tizenegyét mutat, vendégéhez fordulva mondá: Ugy hiszem, ön ki is lesz fáradva az utazás után, mihelyt óhajlja, hogy szobájába vezessem, csak szóljon.

— Én sohasem vagyok kifáradva, szólt Gaucher; semmi sem szokott ellan-

kasztani, hanem az a szekézőrgés mégis összerázta agyvelőmet s kissé álmosá tett, tehát ha megengedi ön . . .

Péter egy kis vendégszobába vezeté őt, mely egészen új volt, még csinosan berendezve s melynek redőnyeit a festő ki nyitotta azért, mint mondá, hogy kora hajnalban felébredhessen. Azt állítá, hogy ki akar menni tanulmányozni a tájat, hogy legyen mit dolgozzék a következő napon.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

FŐVÁROSI

PÉNZINTÉZET

széleskörű ismeretséggel bíró képviselőt keres.

Ajánlatok „Képviselő” jelige alatt Budapest főposta restante címzendeők.

Apró hirdetések.

KÖNYVELŐ ki a magyar és német nyelvet tökéletesen őríti, mint fakturista vagy strasztista állást keres. Cím a kiadóhivatalba.

LAKÁS változó. Tudatom, hogy lakásomat mely eddig Hatvan-utca 31. sz. alatt volt Széchenyi utca 27. szám alá helyeztem, Popper Dávidné okl. szülész. Debreczen, Széchenyi-utca 27.

ÜZL. THELYISÉG; 2 év óta fennálló hentesüzlet azonnal kiadó. Külső-Vásártér 1. szám.

30 év óta **Első minőség.**
Evi készítmény 49 000 kerékpár.

Ajajgyzék irgyen és bérmentve.
Hillman, Herbert & Cooper,
The Premier Cycle Co. Ltd. Coventry (Angol-ország), **EGER, B. Nürnberg-Düss.**

== PÉKEK részére == kenyérre ragasztható számok

füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a
== **Városi nyomdában,** ==
ára egy füzetnek **10 fill.**

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fia urak
Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor”

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

A. M. KIR.

Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM,

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű gőzcséplőkészleteteket, ipari célokra alkalmas Compound lokomobilokat.

Millenium

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kerületi képviselő: **HARTSTEIN KÁLMÁN** Debreczenben.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
DEBRECZENBEN, FŐTÉR, 31 IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczszipítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát napal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeples s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, a Harmat-arczpor, mely az arcnak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható

Harmat-arczpor, u. m.: fehér, rózsás s krém színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz ára 50 fillér.** — **Nagyobb dobozó 1 és A Mollitergin,** legkiválóbb arcz s különösen kézbőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, báronszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatásbiztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, Nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, akik a folyadékokat nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! **Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona.** — A Mihalovits-féle — teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — A Mihalovits-féle

China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér,

Gyönyörű
szines és fekete
Grenadin és Etamin
áttört szövetek
érkeztek
óriási választékban:
Bosznay J. és Társa
divatáruházába
Debreczen, Kossuth-u. 5.

**Üzletfelosztás miatt
leszállított árak.**

Piac-utca 69. szám alatt levő főüzletünket felosztjuk, miért is a raktáronlevő árukat, u. m. posztó- és szalmakalapok, cipők, ingek, nyakkendők, esőernyők, sétabotok, férfi-, női- és gyermekharisnyák, utazókосarak, gyermekkocsik, gyermekjátékok, kertiszékek, pénz-, szivar- és cigarettatárcák és számos itt fel nem sorolt áru leszállított áron lesznek elárulva.

Bolti berendezés és 2 kirakat-szekrény igen olcsón eladó.

Miklós és Markbreit
bazáraru üzlete.

BRAZAYIÉ
SŐSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.
Mert ott a 602.000 kor. jutalmat
Mert ott 3-szor a 400.000 kor. főnyereményt
Mert ott 3-szor a 100.000 „ „
Mert ott 1-szer a 70.000 „ „
Mert ott 4-szer a 60.000 „ „
Mert ott 3-szor a 30.000 „ „
Mert ott 5-ször a 25.000 „ „
Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyertek és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.
A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztályosorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{12}$ — $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{1.50}$ sorsjegyeket
rendelni

GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11-ik szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az öszszegyek postadíjmentes átutalhatása czéljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak
BUDAPEST.

Sziveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztály-sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvét-lezendő postautalványon küldöm

Pen os czim } Név
Állás
Lakhely
Utolsó posta

A nem kivált módokat
törlendő.